

NEVIS BUITENKANTOOR
 NGEMPLAK 22
SOERABAJA

G E H E I M

INFORMANTEN-RAPPORT
 Nl. 817/keh.-16/4-'47.

Naam: DJAMARI
 Geslacht: M.
 Landaard: Indonesier
 Geboorteplaats en datum: Djember 1908.
 Woonplaats (adres): p/a Dr. Marcovitz Simpang.
 Beroep: zonder beroep.
 Rede van ondervraging: Vrijw. inf. inzake Malang/Toempang.

Mate van Intelligentie en Betrouwbaarheid van Inf.:
 Intelligent, maakt een betrouwbare indruk.

Classificatie van de informatie: F 2 -

Chronologie:

1908 - 1915 Bij ouders thuis te Toempang.
 1915 - 1920 Desaschool te Toempang.
 1920 - 1927 Kleermaker en helper met verkopen in zijn vaders zaak.
 1927 - 1928 Politie school te Soekaboemi.
 1928 - 1937 Als agent 2e klasse bij de Veldpolitie te Djocja onder KOESMAH.
 1937 - 1942 Overgegaan P.I.D. te Soerabaja onder SOEDJONO vervolgens bij de stadspolitie en veldpolitie onder ASIKIN tot aan de arrestatie van alle politie ambtenaren.
 1942 - 1943 In de Werfstraat-gevangenis anderhalf jaar, daarna overgebracht naar een kamp in Ambarawa (gevangenis Amb.)
 1943 - 1945 Aldaar gebleven tot aan de Merdeka-beweging. Met de PRI-tijd naar Soerabaja gegaan en o.a. bijgewoond het naar beneden halen van de vlag bij den heer MARCOVITZ
 1945 - 1946 Kreeg van de Heer M. f 5000.- Jap.Crt. en vertrok naar Toempang waar zijn vrouw en kinderen wonen. Vertrok vervolgens naar Blimbing, desa GANDONGAN. Daarna terug naar Toempang waar hij een kleine sigaretten fabriek met 10 koelies oprichtte.

Informant verklaart verder als volgt: In Toempang ontmoette hij een zekere ASIM, een vriend, die hem vertelde dat 39 Hollanders die daar in de buurt woonden waren afgemaakt, mannen, vrouwen en kinderen w.o.l een zekere Hr. SUDERS; Raden KOESKAR DARIO, Hoofd v.d. Politie te Toempang gaf hiertoe het bevel. Een maand na dit gebeuren werden twee personen door bovengenoemde KOESKAR DARIO gearresteerd als beschuldigd van moord. Deze twee mannen waren echter onschuldig doch werden opgepakt omdat zij niet met KOESKAR D. hadden willen medewerken aan de moordpartij. Deze twee mensen waarvan er een ASPAN heet, zitten nu nog in de gevangenis te Lowokwaroe.

KOESKAR DARIO werd enigen tijd later hoofd van de Politie te Malang en woont op het ogenblik op de Goentoeerweg. De vrouw van ASPAN echter die gist dat haar man onschuldig was, ging haar beklag indienen bij de resident van Malang, den heer SAM. Deze stuurde haar naar het Hoofdbureau van Politie dat gevestigd is aan de aloon2 te Malang, naast het residentie-kantoor. Toen zij daar kwam zag zij echter dat KOESKAR DARIO daar de baas was. Zij werd dan ook onmiddellijk weggejaagd, waarop zij terugkeerde naar Toempang en haar nood klaagde bij Informant.

Inf. gaf haar een briefje mede voor den Gouverneur, genaamd DOEL ARNOWO (lid P.K.I.) Deze stuurde haar echter weg en zeide dat als het weer vrede was hij de zaak wel zou regelen.

Zij kwam toen weer bij informant terug, die vervolgens met enkele desalieden en mantries van de Politie te Toempang een stuk opmaakte waarin hij het gehele geval uitlegde n.l. dat KOESKAR DARIO met zijn mede-schurken 39 blanken hadden afgemaakt, hun bezittingen verdeeld en twee onschuldigen had opgesloten. Na ondertekening van dit stuk door 29 mannen en 1 vrouw (djoeroe toelis van de wedana) ging Inf. hiermee naar de Wedono van Toempang den heer SAJIDIN en liet hem dit stuk lezen. (Tevoren had hij dit zelfde stuk aan 6 verschillende instanties te Malang gestuurd doch hierop nimmer enig antwoord ontvangen). De Wedono zeide hem dat hij naar de Gouverneur moest gaan, waarop hij gehele-brief

geleide-brief vroeg, die hem werd gegeven. Hij kwam toen bij den Gouverneur die hem weder naar den Resident stuurde. Deze zond hem door naar de Politie waar hij door Mohammed Jasim vroeger Hoofdagent 4e sectie te Soerabaia, nu hoofdcommissaris 1ste klasse te Malang, ontvangen werd. Laatstgenoemde herkende hem en vroeg wat hij kwam doen. Hij liet daarop wederom het afschrift zien, waarop deze H.C. in het Hollands vloekte en zaidendat Inf. niet van de Politie was. Deze verklaarde echter dat hij recht zocht, waarop Mohammed Jasim hem naar een Inspecteur verwees, een zekere Ngaminoh, die hem naar bewijzen vroeg, waarop Inf. zeide dat hij genoeg getuigen kon oproepen. Inf. ging vervolgens terug en haalde een zekere Senan een desaman uit Toempang die nog veel gestolen goederen bij zich thuis had o.a. een grote lege stopfles die gevuld was geweest met edelstenen en goud afkomstig van de 39 slachtoffers en die KOESKAR DARIO c.s. onder elkaar verdeeld hadden. Sarip en Apin, getuigen van Inf. waren gedegegaan naar Malang met Inf. Enigen tijd later werden Senan, Sarip en Apin verhoord en daarna vrij gelaten en inf. opgesloten in een cel van het politiebureau op de hoek van Kajoetangan en Oro2 dowo. Dit gebeurde op den 22en Aug. 1946.

Hij bleef hier zitten totdat hij door omkopen met kleren en geld die door zijn vrouw naar binnen waren gesmokkeld vrij kwam op den 6e April '47. Hij is vervolgens via Lawang en Batoe te Soerabaia aangekomen. Dit heeft 4 dagen geduurd. Onderweg werd hij aangehouden door een T.R.I. soldaat die vroeg wat hij was, waarop hij zeiden van het boswezen te zijn. De soldaat zeide dat hij loog en ging hem fouilleren. Hij vond een mooie vulpen en vroeg of Inf. die wilde verkopen. Deze antwoordde dat hij hem niet wilde verkopen, maar dat hem cadeau kon krijgen waarop de soldaat de vulpen in zijn zak stak op de grond ging liggen en deed alsof hij sliep. Inf. heeft toen onmiddellijk het hazenpad gekozen en is de 10e April alhier aangekomen. Inf. is zeer pro-Hollands, en deelt mede dat de meeste inheemsen en chinezen blijf zullen zijn als de Hollanders weer terug zijn. Rijke Chinezen worden opgepikt door de Politie en kunnen dan na veel geld gestort te hebben weer naar huis gaan. Inf. noemt deze politie en dit bestuur een bandietenbende die elkaar helpen maar toch bang zijn voor elkaar. Inf. begrijpt niet waarom de Hollandse troepen niet binnentrekken en hecht niet veel waarde aan Linggadjadi! Op Malang zelf zijn niet veel soldaten en er rijden slechts 2 kleine tanks. Er zijn verscheidene Europeanen die met de Indonesiërs samen werken. Dit zijn degenen die voor Warga Negara getekend hebben. Inf. weet waar de 39 slachtoffers begraven liggen. Zij zijn op hun eigen erf met speren afgemaakt en aldaar begraven. Met zijn 5 gezinnen die begraven liggen in de desa Toempang, Malang Soeko - Wates - Wonoredjo - en Galang Anjar.-

Gezien:
Hoofd NEFIS Buitenkantoor
Soerabaia,
wg. A. Deeleman.

Soerabaia, 21 April 1947.

De Ondervrager,

wg. Ch.A. de BRUYN
Sgt.

Voor eensluidend afschrift,
Ns. Het Hoofd van het Bijkantoor
SOERABAJA, van den O.D.O.

J. W. F. MEENG

De Ambtenaar,

